

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 22/4347-6
Saksbehandler: Hilde Skyvulstad
Dato: 04.02.2022

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 622 – Om innreisetilak; del A om innreiseregistrering

HelseDirektoratet har samarbeidet med FHI, DSB, POD og Nasjonalt kontrollsenter om besvarelsen. Besvarelsen og underlag fra FHI, DSB og POD er vedlagt i sin helhet. Etatene har valgt å fremskynde leveransen av del A om innreiseregistrering.

HelseDirektoratet og FHI anbefaler å avvikle plikt til innreiseregistrering i IRRS (jf. §5b), da det ikke lenger tjener et smittevernformål å videreføreplikten når både test- og karanteneplikten ved ankomst er avviklet for alle reisende.

- HelseDirektoratet støtter FHIs vurdering i at nå som testplikten er avviklet for alle reisende, bruken av selvtester øker og kravet om bekreftende PCR-test er endret, har IRRS begrenset verdi for overvåkingsformål. Overvåking av trafikkvolum, kan gjøres gjennom andre kilder enn IRRS.
- PODs vurdering er at gjenstående krav til den reisende ikke sikres gjennom IRRS. HelseDirektoratet støtter denne vurderingen.
- Tilbakemeldingen fra kommunene er at opplysningene fra innreiseregisteret om turister og innbyggere som har vært på reise, er mindre nyttige for kommunene på dette tidspunktet i pandemien.
- Kontroll og rapporteringsfunksjonen til Nasjonalt kontrollsenter er avsluttet. Behovet for informasjon og veiledning til innreisende vurderes i dagens situasjon ikke å være tilstrekkelig uttalt til å forsvare å opprettholde en plikt til innreiseregistrering.
- DSB, som er databehandler for innreiseregisteret, har ytret bekymring for at det innhentes opplysninger gjennom IRRS som ikke er nødvendige og forholdsmessige. HelseDirektoratet er enig med DSB i at innreiseregisterets innsamling av personopplysninger ikke lenger er nødvendige for registerets formål, når testplikt etter innreise har opphørt og atplikten til innreiseregistrering derfor bør oppheves, jf. smittevernloven § 1-5.

Vennlig hilsen

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Hilde Skyvulstad

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Hilde Skyvulstad
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd Utbrudd;HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET, Tjaarke
Hopen;HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET, Stig Atle Vange

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 622 – Om innreisetiltak; del A

Oppsummering

Helsedirektoratet og FHI anbefaler å avvike plikt til innreiseregistrering i IRRS (jf. §5b), da det ikke lenger tjener et smittevernfaglig formål å videreføre plikten når både test- og karanteneplikten ved ankomst er avviklet for alle reisende.

- Helsedirektoratet støtter FHIs vurdering i at nå som testplikten er avviklet for alle reisende, bruken av selvtester øker og kravet om bekreftende PCR-test er endret, har IRRS begrenset verdi for overvåkingsformål. Overvåking av trafikkvolum, kan gjøres gjennom andre kilder enn IRRS.
- PODs vurdering er at gjenstående krav til den reisende ikke sikres gjennom IRRS. Helsedirektoratet støtter denne vurderingen.
- Tilbakemeldingen fra kommunene er at opplysningene fra innreiseregisteret om turister og innbyggere som har vært på reise, er mindre nyttige for kommunene på dette tidspunktet i pandemien.
- Kontroll og rapporteringsfunksjonen til Nasjonalt kontrollsenner er avsluttet. Behovet for informasjon og veiledning til innreisende vurderes i dagens situasjon ikke å være tilstrekkelig uttalt til å forsvare å opprettholde en plikt til innreiseregistrering.
- DSB, som er databehandler for innreiseregisteret, har ytret bekymring for at det innhentes opplysninger gjennom IRRS som ikke er nødvendige og forholdsmessige. Helsedirektoratet er enig med DSB i at innreiseregisterets innsamling av personopplysninger ikke lenger er nødvendige for registerets formål, når testplikt etter innreise har opphørt og at plikten til innreiseregistrering derfor bør oppheves, jf. smittevernloven § 1-5.

Innhold

Oppsummering	1
Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet	2
Bakgrunn	2
Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet, DSB og POD	2
Helsedirektoratets vurdering	2
Del A: Innreiseregisteret	3
1. En vurdering av behovet for å opprettholde krav om innreiseregistrering dersom krav til test før og ved ankomst eventuelt fjernes.	3
Formål med innreiseregistreringsskjemaet (IRRS)	3
Drøfting av behovet for IRRS	3
Juridiske vurderinger	5
2. En vurdering av om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom testplikten avvikes.	6
Helsedirektoratets konklusjon/ anbefaling	6

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Del A: Innreiseregisteret (IRRS)

Det vises til besvarelsen av oppdrag 612 der både Helsedirektoratet og FHI anbefaler at krav om innreiseregistrering for alle reisende opprettholdes fordi det anses nødvendig for overvåkingen av smittesituasjonen og muliggjør kobling mot MSIS og oppfølging av innreisende. Helsedirektoratet angir at det bør vurderes nærmere om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom også testplikt avvikles, og i tilfelle hvordan slik informasjon bør gjøres tilgjengelig.

Oppdrag

Helsedirektoratet bes i samarbeid med FHI, POD og DSB om:

1. En vurdering av behovet for å opprettholde kravet om innreiseregistrering dersom dagens krav til test før ankomst eventuelt fjernes. Dersom det foreslås opprettholdt selv om testkrav avvikles, bes det om en nærmere begrunnelse for dette og en tidshorison for når kravet eventuelt bør vurderes på nytt.
2. En vurdering av om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom testplikt avvikles, hvordan slik informasjon i tilfelle bør gjøres tilgjengelig for kommunene inkludert en juridisk vurdering av dette.

Kontaktpersoner:

- Stig Atle Vange stig-atle.vange@hod.dep.no
- Tjaarke Hopen tjh@hod.dep.no

Vi ber om at kontaktperson i Helsedirektoratet oppgis i svaret.

Bakgrunn

Kontaktperson for oppdraget er Hilde Skyvulstad

Helsedirektoratet har samarbeidet med FHI, DSB, POD og Nasjonalt kontrollsenner om oppdraget. Det ble besluttet i et møte mellom aktørene om oppdrag 622 3. februar, spesielt etter ønske fra DSB som er ansvarlig for innreiseregisteret, å forsere leveransen av oppdragets del A om innreiseregistrering. I leveransen gjøres det en vurdering av om det fortsatt er nødvendig og forholdsmessig å innhente opplysninger fra alle innreisende når de fleste innreisetiltakene er tatt ned.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet, DSB og POD

Faglig underlag fra FHI, DSB og POD ligger vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering

SARS-CoV-2 omikron-varianten har i løpet av den siste måneden raskt fortrenget SARS-CoV-2 delta-varianten i store deler av Europa og er nå den dominerende varianten i mange land. Høye smittetall til tross, så tyder dataene så langt på at omikronvarianten gir mindre risiko for alvorlig sykdom som krever sykehusinnleggelse sammenlignet med tidligere varianter. Dette skyldes både egenskaper ved viruset og effekt av god vaksinasjonsdekning i befolkningen. Bildet kompliseres av at flere land har sirkulerende en omikronvariant BA2 som anslås å ha en noe høyere spredningsevne, men det er fortsatt ingen holdepunkter for at denne varianten gir mer alvorlig sykdom. FHI sin risikovurdering og modellering fra 26. januar viser at vi står overfor en "vinterbølge" av omikronvarianten som anslagsvis kan smitte tre til fire millioner mennesker i den norske befolkningen i løpet av våren.

De aller fleste nasjonale tiltak, herunder krav til test etter ankomst, ble fjernet 1. februar 2022. Krav om innreisekarantene ble avviklet 26. januar 2022. Det er fortsatt krav om at alle som reiser inn i Norge må registrere seg før ankomst. Krav om attest for negativ test tatt før ankomst for personer som ikke kan dokumentere at de er fullvaksinert eller har gjennomgått covid-19 gjelder kun en liten gruppe innreisende.

Del A: Innreiseregisteret

1. En vurdering av behovet for å opprettholde krav om innreiseregistrering dersom krav til test før og ved ankomst eventuelt fjernes.

Dersom det foreslås opprettholdt selv om testkravene avvikles, bes det om en nærmere begrunnelse for dette og en tidshorison for når kravet eventuelt bør vurderes på nytt.

Formål med innreiseregistreringsskjemaet (IRRS)

Innreisende har i dag plikt til registrering ved innreise etter covid-19-forskriften § 5b. Personer som ankommer Norge skal før innreise registrere opplysninger som er nødvendige for å sikre etterlevelse av smitteverntiltakene, for å styrke smittevernsarbeidet og bidra til bedre smitteoppsporing. Personer som skal registrere seg, skal ved innreise fremvise koronasertifikat og dokumentasjon for innreiseregistrering når politiet ber om det.

Drøfting av behovet for IRRS

IRRS er et tillitsbasert system med informasjon den innreisende selv har registrert. Registreringsplikt for alle i IRRS har bidratt til bedre oversikt over innreisende og har økt muligheten til å følge opp innreisende etter ankomst. Etterlevelsen av registreringsplikten er god. Krav om innreisekarantene ble avviklet 26. januar 2022. Testkravet ved/etter ankomst til Norge ble avviklet 1. februar 2022. I dagens situasjon der de aller fleste innreisetiltakene er tatt bort, må formålet med IRRS vurderes på nytt.

Data fra IRRS har vært brukt til å overvåke pandemien, i grensekontrollen og i oppfølging av innreisende etter ankomst. Behovet for å fortsatt innhente disse dataene drøftes under.

Overvåke pandemien

FHI skriver følgende i sin besvarelse: *Data fra reisende registrert med F- eller D-nummer i innreiseregistret (IRRS) har vært koblet til testdata fra MSIS i Beredt C19. Dette har styrket overvåkingen av importsmitte, særlig ved innføringen av test- og registreringsplikt for alle reisende.*

FHI skriver: *Nå som testplikten er avviklet for alle reisende, bruken av selvtester øker og kravet om bekreftende PCR-test er endret, har IRRS begrenset verdi for overvåkingsformål. Dette belyses også i oppdrag 620. FHI anbefaler å avvikle plikt til innreiseregistrering i IRRS (jf. § 5b), da det ikke lenger tjener et smittevern faglig formål å videreføre plikten når både test- og karanteneplikten ved/etter ankomst er avviklet for alle reisende.*

Gjennom pandemien har vi erfart fremvekst av flere nye virusvarianter som har hatt store konsekvenser for hele samfunnet. Muligheten for nye virusvarianter er fortsatt et stort usikkerhetsmoment. Det er stor smittespredning i verden som langt overgår tidligere smittenivåer. Dette resulterer i en tilsvarende økning i antall mutasjoner og varianter som oppstår løpende, hvorfra det potensielt kan oppstå nye bekymringsvarianter. Det kan argumenteres for at informasjon om innreisende gir en mulighet til å reagere raskt når det kommer informasjon om spredning av en VOC-Variant of Concern, og at dette kan være en grunn til å beholde IRRS. Innreiseregisteret var for eksempel en kilde til nyttig informasjon i forsøket med å begrense utbredelse av omikronvarianten i desember. Samtidig er det helt umulig å forutse når og hvor en ny variant kan oppstå, slik at det å opprettholde innreiseregistreringen på denne

bakgrunnen vurderes av begrenset nytte. Det er mulig å kontakte befolkningen mer generelt gjennom media dersom det skulle bli aktuelt å innføre karantene og test med tilbakevirkende kraft.

Helsedirektoratet er enig med FHI at det igjen kan bli behov for å gjeninnføre registrering av innreisende hvis IRRS nå avvikles, og at det er viktig å ha beredskap for å kunne etablere dette raskt. Hvordan vi kan ha en beredskap for å reetablere innreiseregistreringssystemet, vil vi omtale i gjenstående leveranse av 622.

IRRS har også blitt benyttet for å følge med på trafikkutviklingen når alle (med noen unntak) har hatt registreringsplikt. Gjennom pandemien har både Helsedirektoratet, og senest DSB, innhentet trafikk tall fra Statens vegvesen, fergeselskaper og Avinor og andre lufthavner for å følge med på faktiske trafikk tall. Det er mulig å følge med på trafikkutviklingen ved å gjenoppta DSBs rutine for innhenting av trafikk tall.

Grensekontrollen og behovet for IRRS, herunder Grensekontrolløsningen (GKL)

Registrering i innreiseregisteret har vært et nyttig verktøy for politiet i grensekontrollen tidligere i pandemien. Nå kontrollerer politiet innreiseregistrering og koronasertifikat (herunder krav om attest på negativ test for den gruppen det gjeldet) for alle reisende på ytre Schengen, samt gjennomfører kunnskapsbasert stikkprøvekontroll på indre Schengen (ca. 10 % av de reisende).

Data fra IRRS har blant annet vært knyttet til GKL, hvor informasjon om avreiseland, karanteneplikt etc. ble lett tilgjengelig for politiet. Dette effektiviserte grensekontrollen, og veiledningen politiet gjennomførte. I dagens situasjon er både test og karantene opphevet for de fleste reisende. Politidirektoratet sier følgende om politiets selvstendige behov for IRRS (se også vedlagte innspill):

"Politiet har, slik regelverket er i dag, ikke et selvstendig behov for innholdet som blir registrert i IRRS. Dette omfatter selve kontrollsituasjonen, eventuell statistikkførsel og for å danne et overordnet situasjonsbilde. I dag fremstår kontrollen som en isolert verifisering av oppfylt registreringsplikt, uten at informasjonen om reisende brukes til konkrete formål".

"Eventuelt gjenstående krav til den reisende sikres ikke gjennom IRRS. PODs vurdering er derfor at registreringsplikten bør opphøre."

Dagens krav til innreisende om test før ankomst kan kontrolleres av politiet gjennom EU koronapass eller annen attest som spesifisert i Covid- 19 forskriften § 4 a.

Manglende registrering i IRRS kan gi grunn for bortvisning, men har til nå ikke blitt brukt som isolert begrunnelse for slik sanksjon. I PODs innspill til Helsedirektoratet påpekes det at man bør vurdere å fjerne bortvisning som sanksjonsmulighet dersom innreiseregistreringen opprettholdes.

Oppfølging av innreisende etter ankomst

Data fra IRRS benyttes av Nasjonalt kontrollsenter. Innreisende som er registrert i IRRS har blitt kontaktet på SMS og telefon. Reisende fra områder med høy risiko for importsmitte har vært prioritert for veiledning og kontroll av etterlevelse av test- og karantene reglene. Vi viser til del B i oppdraget. Ut fra en helhetsvurdering anser Helsedirektoratet at det ikke er formålstjenlig å opprettholde kontroll- og rapporteringsfunksjonen ved kontrollsenteret nå når innreisende ikke lenger har karantene- eller testplikt (med unntak av kun en liten gruppe reisende som har plikt til test før avreise). Kontrollsenteret har i dagens situasjon dermed ikke behov for data fra IRRS til dette formålet. På bakgrunn av data fra IRRS sender imidlertid kontrollsenteret SMS med informasjon til innreisende om generelle smittevern råd. I Del B 3a vil vi drøfte om det er behov for slik informasjon og hvordan dette eventuelt kan ivaretas på annen måte. Helsedirektoratet vurderer at den informasjonen innreisende i dag får

på SMS, kan erstattes med annen type informasjon. Behovet for informasjon til innreisende vurderes i dagens situasjon ikke å være tilstrekkelig uttalt til å forsvare å opprettholde en plikt til innreiseregistrering.

Det er kommunens ansvar ut fra en risikovurdering å føre tilsyn med at smittevernreglene overholdes. Kommunens tilsynsansvar inkluderer oppfølging av innreisende. I den situasjon vi nå har med god immunitet i befolkningen og utbredt smitte med en kjent virusvariant som gir mindre risiko for alvorlig sykdom, er importsmitte av mindre betydning. Kommunene har derfor mindre behov for informasjon om innbyggere som har vært på reise eller turister til egen kommune. Se også 2)

Juridiske vurderinger

Smitteverntiltak etter smittevernloven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og anses tjenlige etter en helhetsvurdering. Disse kravene følger av smittevernloven § 1-5. Smittevernloven forutsetter en løpende justering av tiltakene etter hvert som situasjonen utvikler seg for å sikre at de grunnleggende kravene er oppfylt.

All behandling av personopplysninger krever etter personvernforordningen et behandlingsgrunnlag. Innreiseregisteret har sitt behandlingsgrunnlag i covid-19-forskriften § 5b, jf. smittevernloven § 4-3 og personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e, hvor det er hjemmel for innhenting av personopplysninger som er nødvendige for å sikre etterlevelse av smitteverntiltakene, for å styrke smittevernarbeidet og bidra til bedre smitteoppsporing.

På bakgrunn av nylige lettelse i innreisetiltakene er det ikke lenger test- eller karanteneplikt etter innreise til landet. Det vil derfor ikke være nødvendig å innhente opplysninger fra de innreisende for det formål å skulle sikre etterlevelse av smitteverntiltak i form av test- eller karanteneplikt etter innreise når disse tiltakene er bortfalt. Selv om opplysningene som registreres kan benyttes til å styrke smittevernarbeidet i forbindelse med overvåking og å holde oversikt over situasjonen, er opplysningene av mindre betydning når det ikke lenger foreligger testplikt for de innreisende som gir oversikt over innreisemittene og eventuell informasjon om nye virusvarianter. Smitteoppsporingen er nå også i stor utstrekning overlatt til den enkelte, og vil derfor i seg selv ikke utgjøre et formål som gjør det nødvendig med innhenting av personopplysninger av alle innreisende.

DSB, som er databehandler for innreiseregisteret, har ytret bekymring for innhenting av personopplysninger i IRRS på grunnlag av dagens situasjon hvor de innreisende ikke har testplikt etter innreise og for om innhenting av personopplysningene anses nødvendig og forholdsmessig. Vi viser til deres innspill, som er vedlagt. Avvikling av innreiseregisteret vil være i tråd med ett av personvernforordningens prinsipper etter artikkel 5 nr.1 bokstav c, om at behandling av personopplysninger må være relevante og begrenses til det som er nødvendige for å oppnå formålet. Helsedirektoratet er enig med DSB i at innreiseregisterets innsamling av personopplysninger ikke lenger vil være nødvendige for å oppnå registerets formål, når testplikt etter innreise også har opphørt.

Helsedirektoratet viser til FHIs vurdering der det fremgår at innreiseregistreringen ikke lenger er smittevernrelatert nødvendig. De viser til at nå som testplikten ved ankomst er avviklet for alle reisende, bruken av selvtester øker og kravet om bekreftende PCR-test er endret, har IRRS begrenset verdi for overvåkingsformål. Videre viser FHI til at de har ikke tilgang til data om test før ankomst, og har aldri benyttet data fra IRRS til overvåking av dette formålet. Det er koronasertifikatet og annen skriftlig attestasjon på vaksinasjon og/eller negativ test, som benyttes i kontrollen av testplikt før ankomst. Helsedirektoratet støtter denne vurderingen og at plikten til innreiseregistrering derfor bør oppheves, jf. smittevernloven § 1-5.

Særlig om hjemmel for fremvisning av koronasertifikat

I dag følger det av § 5b tredje ledd at personer som etter første ledd skal registrere nødvendige opplysninger i innreiseregisteret, ved innreise skal framvise koronasertifikat og dokumentasjon for innreiseregistrering når politiet ber om det. Politiet kan gi slik myndighet til annen offentlig etat.

Helsedirektoratet vil bemerke at hjemmel for fremvisning av koronasertifikat fremdeles er nødvendig for å kontrollere testplikten før ankomst etter § 4a.

2. En vurdering av om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom testplikten avvikles.

Også en vurdering av hvordan slik informasjon i tilfelle bør gjøres tilgjengelig for kommunene inkludert en juridisk vurdering av dette.

I dag får kommunene informasjon om innreisende til deres kommune som er registrert i innreiseregisteret med test- og karanteneplikt. For å finne ut mer om kommunenes behov for informasjon fra innreiseregisteret, ble saken lagt fram for Helsedirektoratets referansegruppe fra kommunene 27.1.22. Tilbakemeldingen fra kommunene var at disse opplysningene er mindre nyttige for kommunene på dette tidspunktet i pandemien. Det er mye smitte i kommunene uavhengig av innreisende og mye av smittesporingen gjøres av den smittede selv. Kommunenes rapportering til Helsedirektoratet via statsforvalter viser at mange kommuner har en vedvarende utfordring med tilgang til personell. I denne situasjonen prioriterer ikke kommunene å følge opp innreisende.

Hvis krav om innreiseregistrering bortfaller, vil denne problemstillingen ikke lenger være aktuell.

FHI vurderer det ikke smittevernfarelig formålstjenlig for kommunene å opprettholde IRRS når test- og karanteneplikten ved/etter ankomst er avviklet. Dette støttes av Helsedirektoratet.

Helsedirektoratets konklusjon/ anbefaling

Helsedirektoratet og FHI anbefaler å avvikle plikt til innreiseregistrering i IRRS (jf. §5b), da det ikke lenger tjener et smittevernfarelig formål å videreføre plikten når både test- og karanteneplikten ved ankomst er avviklet for alle reisende.

- Helsedirektoratet støtter FHIs vurdering i at nå som testplikten er avviklet for alle reisende, bruken av selvtester øker og kravet om bekreftende PCR-test er endret, har IRRS begrenset verdi for overvåkingsformål. Overvåking av trafikkvolum, kan gjøres gjennom andre kilder enn IRRS.
- PODs vurdering er at gjenstående krav til den reisende ikke sikres gjennom IRRS. Helsedirektoratet støtter denne vurderingen.
- Tilbakemeldingen fra kommunene er at opplysningene fra innreiseregisteret om turister og innbyggere som har vært på reise er mindre nyttige for kommunene på dette tidspunktet i pandemien.
- Kontroll og rapporteringsfunksjonen til Nasjonalt kontrollsentral er avsluttet. Behovet for informasjon og veiledning til innreisende vurderes i dagens situasjon ikke å være tilstrekkelig uttalt til å forsvare å opprettholde en plikt til innreiseregistrering.
- DSB, som er databehandler for innreiseregisteret, har ytret bekymring for at det innhentes opplysninger gjennom IRRS som ikke er nødvendige og forholdsmessige. Helsedirektoratet er enig med DSB i at innreiseregisterets innsamling av personopplysninger ikke lenger er nødvendige for registerets formål, når testplikt etter innreise har opphørt og at plikten til innreiseregistrering derfor bør oppheves, jf. smittevernloven § 1-5.

COVID-19
Oppdrag fra HOD nr. 622
10. februar 2022

Revidert oppdrag 622 om innreisetiltak

Oppdragstekst

Revidert oppdrag 622 nedenfor sendes Helsedirektoratet med kopi til FHI. Det reviderte oppdraget erstatter tidligere oppdrag 622.

Revidert oppdrag 622 om innreisetiltak

Del A: Innreiseregisteret (IRRS)

Det vises til besvarelsen av oppdrag 612 der både Helsedirektoratet og FHI anbefaler at krav om innreiseregistrering for alle reisende opprettholdes fordi det anses nødvendig for overvåkingen av smittesituasjonen og muliggjør kobling mot MSIS og oppfølging av innreisende. Helsedirektoratet angir at det bør vurderes nærmere om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom også testplikt avvikles, og i tilfelle hvordan slik informasjon bør gjøres tilgjengelig.

Oppdrag

Helsedirektoratet bes i samarbeid med FHI, POD og DSB om:

1. En vurdering av behovet for å opprettholde kravet om innreiseregistrering dersom dagens krav til test før ankomst eventuelt fjernes. Dersom det foreslås opprettholdt selv om testkrav avvikles, bes det om en nærmere begrunnelse for dette og en tidshorison for når kravet eventuelt bør vurderes på nytt.
2. En vurdering av om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom testplikt avvikles, hvordan slik informasjon i tilfelle bør gjøres tilgjengelig for kommunene inkludert en juridisk vurdering av dette.

Del B: Veilednings- og kontrollfunksjon ved Nasjonalt kontrollsenter for innreisende

Helsedirektoratet anbefaler i svar på oppdrag 612 at Nasjonalt kontrollsenter for innreisende fortsetter sin veilednings- og kontrollvirksomhet.

Oppdrag

Helsedirektoratet bes i samarbeid med FHI og DSB om:

1. En vurdering av behovet for å opprettholde veilednings-, kontroll- og rapporteringsfunksjonene ved Nasjonalt kontrollsenter for innreisende dersom testkrav avvikles eller kun omfatter et lite antall innreisende.

2. Dersom behovet for kontrollsenterets tjenester har endret seg slik at det ikke anses nødvendig, bes det om en plan for rask nedtrapping/avvikling av senterets tjenester.
3. Ved en eventuell avvikling:
 - a. En vurdering av om det er behov for og i tilfelle hvordan informasjon til reisende som i dag utføres av Nasjonalt kontrollsenter for innreisende, kan løses.
 - b. En vurdering av hvordan en grunnstruktur kan ivaretas slik at det er mulig å reetablere kontrollsenterets funksjoner dersom smittesituasjonen endres.

Del C: Test før ankomst

Kravet om attest for negativ test tatt før innreise (inkl. gjeldende unntak) for alle over 18 år som ikke kan dokumentere at de er fullvaksinert eller har gjennomgått covid-19 de siste seks månedene, er videreført med de endringer vedrørende dokumentasjon som fremgår av covid-19-forskriften § 4a. Regjeringen har varslet at gjenstående tiltak skal vurderes innen midten av februar.

Oppdrag

Helsedirektoratet bes i samarbeid med FHI å vurdere om krav til test før ankomst, jf. covid-19-forskriften § 4a fortsatt vurderes som smittevern­faglig nødvendig og forholdsmessig, jf. smittevernloven § 1-5.

Del D: Kontroll og veiledning på grensen

Oppdrag

Basert på vurderingene under del A-C i dette oppdraget, bes Helsedirektoratet i samarbeid med FHI, POD og DSB om en smittevern­faglig vurdering av behovet for kontroll og veiledning på grensen, samt eventuelle mulige alternativer for hvordan dette kan løses og en vurdering av disse.

Frist: Torsdag 10. februar kl. 12

Kontaktpersoner: Stig Atle Vange stig-atle.vange@hod.dep.no

Tjaarke Hopen tjh@hod.dep.no

Oppsummering - Del A

- FHI anbefaler å avvike plikt til innreiseregistrering i IRRS (jf §5b), da det ikke lenger tjener et smittevern­faglig formål å videreføre plikten når både test- og karanteneplikten ved/etter ankomst er avviklet for alle reisende.

Folkehelseinstituttets vurdering

Del A Innreiseregisteret (IRRS)

- 1) En vurdering av behovet for å opprettholde kravet om innreiseregistrering dersom dagens krav til test før ankomst eventuelt fjernes. Dersom det foreslås opprettholdt selv om testkrav avvikles, bes det om en nærmere begrunnelse for dette og en tidshorisont for når kravet eventuelt bør vurderes på nytt.**

Plikten til å registrere seg i innreiseregisteret (IRRS) er hjemlet i § 5b i covid-19 forskriften. Personer som ankommer Norge skal før innreise registrere opplysninger som er nødvendige for å sikre etterlevelse av smitteverntiltakene, for å styrke smittevern­arbeidet og bidra til bedre smitteoppsporing.

Testkravet ved/etter ankomst til Norge ble avviklet 1.februar 2022. Krav om innreisekarantene ble avviklet 26.januar 2022.

Data fra reisende registrert med F- eller D-nummer i innreiseregistret (IRRS) har vært koblet til testdata fra MSIS i Beredt C19. Dette har styrket overvåkingen av importsmitte, særlig ved innføringen av test- og registreringsplikt for alle reisende

Nå som testplikten er avviklet for alle reisende, bruken av selvtester øker og kravet om bekreftende PCR-test er endret, har IRRS begrenset verdi for overvåkingsformål. Dette belyses også i oppdrag 620

IRRS benyttes ikke til å kontrollere attestasjon for reisende som har krav om negativ test før ankomst, jf. §4a i covid-19 forskriften. Testplikten omfatter per i dag kun reisende som ikke er fullvaksinert/har gjennomgått sykdom. FHI har ikke tilgang til data om test før ankomst, og har aldri benyttet data fra IRRS til overvåking av dette formålet. Det er koronasertifikatet, og, fra og med 1.februar 2022, annen skriftlig attestasjon på vaksinasjon og/eller negativ test, som benyttes i kontrollen av testplikt før ankomst.

Det kan ikke utelukkes at det senere vil bli behov for å gjeninnføre tiltak ved grensepassering, inkludert registrering av innreisende.

Konklusjon: FHI anbefaler å avvike plikt til innreiseregistrering i IRRS for alle reisende. Når både test- og karanteneplikten er avviklet for alle reisende er ikke innreiseregistreringen smittevern­faglig formålstjenlig.

- 2) En vurdering av om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom testplikt avvikles, hvordan slik informasjon i tilfelle bør gjøres tilgjengelig for kommunene inkludert en juridisk vurdering av dette.**

FHI vurderer det som ikke smittevern­faglig formålstjenlig for kommunene å opprettholde IRRS når test- og karanteneplikten ved/etter ankomst er avviklet. Se p.1.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.

Utarbeidet av
DSB IRRS-teamet

Til
Helsedirektoratet
v/Hilde Skyvulstad

Innspill til Oppdrag nr. 622 fra Helse- og omsorgsdepartementet

Helsedirektoratet ba 31.01.2022 DSB om innspill til oppdrag 622 fra Helse- og omsorgsdepartementet om innreiseregistrering og veilednings- og kontrollfunksjon ved Nasjonalt kontrollsentral for innreisende. Som avtalt i møtet med Helsedirektoratet om oppdraget 03.02.2022 fremskyndes leveransen av den delen av oppdraget som omhandler opprettholdelse av innreiseregistreringen.

Oppdraget

Del A: Innreiseregisteret (IRRS)

Det vises til besvarelsen av oppdrag 612 der både Helsedirektoratet og FHI anbefaler at krav om innreiseregistrering for alle reisende opprettholdes fordi det anses nødvendig for overvåkingen av smittesituasjonen og muliggjør kobling mot MSIS og oppfølging av innreisende. Helsedirektoratet angir at det bør vurderes nærmere om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom også testplikt avvikles, og i tilfelle hvordan slik informasjon bør gjøres tilgjengelig.

Oppdrag

Helsedirektoratet bes i samarbeid med FHI, POD og DSB om:

1. En vurdering av behovet for å opprettholde kravet om innreiseregistrering dersom dagens krav til test før ankomst eventuelt fjernes. Dersom det foreslås opprettholdt selv om testkrav avvikles, bes det om en nærmere begrunnelse for dette og en tidshorison for når kravet eventuelt bør vurderes på nytt.
2. En vurdering av om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom testplikt avvikles, hvordan slik informasjon i tilfelle bør gjøres tilgjengelig for kommunene inkludert en juridisk vurdering av dette.

Del A: Innreiseregistrering (IRRS)

Behov for innreiseregistrering

Behovet for å opprettholde kravet om innreiseregistrering må vurderes av helsemyndighetene basert på smittevernsfaglige vurderinger. DSB tar derfor ikke stilling til behovet.

Juridisk vurdering

DSB har på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet ansvaret for drift og forvaltning av det nasjonale innreiseregisteret (IRRS). I dette inngår også databehandleransvaret etter personopplysningsloven. Hjemmelen for å registrere personopplysninger i IRRS følger av covid-19-forskriften § 5b

I forbindelse med regjeringens endringer i smitteverntiltak den 01.02.2022 kl.23, er plikten til å teste seg ved ankomst til Norge nå fjernet fra covid-19-forskriften. Det er videre gjort endringer i § 4a om testing før ankomst. Det er kun reisende som ikke har attest på at de er vaksinerte eller har gjennomgått covid-19-sykdom de siste seks månedene, som plikter å teste seg før ankomst. Dette antas å være en liten gruppe av de innreisende.

DSB har ikke kunnskap om hvilke formål eller smittevernsfaglige vurderinger som er lagt til grunn for at registreringsplikten i covid-19-forskriften § 5b videreføres. Vi ønsker derfor å gjøre departementet kjent med direktoratets vurderinger av mulige konsekvenser for datainnsamlingen i IRRS.

Vurdering av konsekvenser for datainnsamlingen i IRRS

Etter personopplysningsloven og personvernforordningen er det et krav om at DSB har hjemmel for å behandle personopplysninger i innreiseregistreringssystemet (IRRS). Hjemmelen for å behandle personopplysningene i IRRS følger av covid-19-forskriften § 5b. Formålet med behandlingen er å sikre etterlevelse av smitteverntiltakene, for å styrke smittevernarbeidet og bidra til bedre smitteoppsporing. Behandlingen av personopplysninger i IRRS må videre være nødvendig og i tråd med formålet. Etter § 5b femte ledd kan opplysningene brukes for følgende formål:

- smittesporing og for vurdering av risiko for smittespredning
- testformål
- statistikk og analyse

Når det skjer endringer i forutsetningene som ligger til grunn for DSBs behandling av personopplysninger, er DSB som behandlingsansvarlig, forpliktet til å vurdere behandlingens lovlighet på nytt. Nå som kravet om innreisekarantene og testplikt ved ankomst er fjernet, er grunnlaget for smittesporing og sikring av etterlevelse av smitteverntiltakene, vesentlig svekket. Det er ikke lenger et like tydelig skille mellom de korona-relaterte pliktene som påhviler innreisende og pliktene som påhviler dem som oppholder seg i Norge til enhver tid. Slik vi tolker covid-19-forskriften nå, er pliktene for hovedgruppen av innreisende (vaksinerte/gjennomgått covid) de samme som for dem som oppholder seg i Norge til enhver tid, altså å isolere seg ved bekreftet smitte jf. § 7. Det kan da fremstå som unødvendig eller uforholdsmessig å samle inn opplysningene om de innreisende og deres reise, slik vi nå gjør i IRRS.

På grunnlag av dette kan det stilles spørsmål ved om DSBs behandling av personopplysninger i IRRS for gruppen innreisende som er vaksinerte/gjennomgått covid, fra testkravene ble endret, er lovlig. Foruten DSBs egen vurdering av lovligheten av datainnsamlingen og behandlingen, kan innreisende klage på DSBs behandling. Slike klager behandles av Datatilsynet. Eventuelle konsekvenser for DSB ved ulovlig behandling av personopplysninger er tap av befolkningens tillitt, generelt omdømmetap og bot fra Datatilsynet.

På bakgrunn av dette er det viktig med en rask avklaring av hva formålet med innsamlingen av personopplysninger i IRRS er nå. DSB har hatt begrenset tilgang til helsemyndighetenes faglige vurderinger av innreisetiltakene, kun Helsedirektoratets svar på Oppdrag 612 til Helse- og omsorgsdepartementet, som er offentlig tilgjengelig på nett. Begrunnelsen var sladdet frem til i går 02.02.22. Her fremstår det at formålet nå kun er statistikk og analyse. Hvis det stemmer, bør det gjøres vurderinger av om en behandling for dette formålet er nødvendig og forholdsmessig. I den sammenheng kan man stille seg noen spørsmål:

- Hvilke smittevernfaglige begrunnelser ligger eventuelt til grunn for en innsamling av opplysninger om 30 000 innreisende daglig for statistikk- og analyseformål?
- Finnes det andre, mindre inngripende måter å skaffe statistikk?

- Hvilke opplysninger er det eventuelt nødvendig å samle inn i IRRS for å statistikkformål?

DSB vurderer det som uforholdsmessig å samle inn opplysningene om de innreisende og deres reise, slik vi nå gjør i IRRS.

Tidshorisont

Dersom det ikke lenger foreligger smittevernfaglig begrunnelse for å videreføre innreiseregistreringen, bør registreringen avvikles omgående.

Oppdrag 622 del A

Til: Helsedirektoratet
Fra: Politidirektoratet
Kopi til:
Saksbehandler: Lars Zeiner

Dato: 030222

U.off jf Offl. §13
Versjon: 1.0

Del A: Innreiseregisteret (IRRS)

Det vises til besvarelsen av oppdrag 612 der både Helsedirektoratet og FHI anbefaler at krav om innreiseregistrering for alle reisende opprettholdes fordi det anses nødvendig for overvåkingen av smittesituasjonen og muliggjør kobling mot MSIS og oppfølging av innreisende. Helsedirektoratet angir at det bør vurderes nærmere om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom også testplikt avvikles, og i tilfelle hvordan slik informasjon bør gjøres tilgjengelig.

Oppdrag

Helsedirektoratet bes i samarbeid med FHI, POD og DSB om:

- 1. En vurdering av behovet for å opprettholde kravet om innreiseregistrering dersom dagens krav til test før ankomst eventuelt fjernes. Dersom det foreslås opprettholdt selv om testkrav avvikles, bes det om en nærmere begrunnelse for dette og en tidshorison for når kravet eventuelt bør vurderes på nytt.**

POD: Informasjonen som blir registrert av den reisende i Innreiseregistreringssystemet (IRRS) har i flere faser av pandemien blitt benyttet som et nyttig verktøy i politiets oppdrag knyttet til den midlertidige personkontrollen på Indre Schengen grense og senere kontrollaktivitet i grensenære områder. Kontrollvirksomheten har vært utført til støtte for helsemyndighetenes bekjempelse av importsmitte. Den senere tids kontroll har vært rettet mot et begrenset utvalg av de reisende, basert på kunnskap om trafikkbildet og smittesituasjonen. Politiet har kontrollert hvorvidt den reisende har ivaretatt sin plikt til å innreiseregistrere seg, og oppfyllelse av kravet om negativ Covid-test for den delen av de reisende som ikke har sertifikat som verifiserer fullverdig vaksinerings/gjennomgått sykdom. I tillegg har politiet veiledet de man har kontrollert relatert til regelverk og hvorvidt den enkelte tilhører unntakskategorier omtalt i regelverket.

Politiet har, slik regelverket er i dag, ikke et selvstendig behov for innholdet som blir registrert i IRRS. Dette omfatter selve kontrollsituasjonen, eventuell statistikkførsel og for å danne et overordnet situasjonsbilde. I dag fremstår kontrollen som en isolert verifisering av oppfylt registreringsplikt, uten at informasjonen om reisende brukes til konkrete formål. Det foreligger et hjemmelsgrunnlag for selve kontrollen av IRRS, mens formålet med kontrollen; sikre etterlevelse, styrke smittevernarbeidet og smittesporing, synes fraværende. I tillegg har man sanksjonsmuligheten med å bortvise reisende som ikke har oppfylt registreringsplikten. Bortvisning er ikke praktisk håndterbart og har derfor ikke vært gjennomført med manglende registrering som isolert begrunnelse.

Eventuelt gjenstående krav til den reisende sikres ikke gjennom IRRS. PODs vurdering er derfor at registreringsplikten bør opphøre. Dersom man like vel beslutter å opprettholde registreringsplikten, bør man revurdere hensiktsmessighet og forholdsmessighet av bortvisning som sanksjonsmulighet ved manglende etterlevelse.

2. En vurdering av om det er behov for informasjon fra innreiseregisteret til kommunene dersom testplikt avvikles, hvordan slik informasjon i tilfelle bør gjøres tilgjengelig for kommunene inkludert en juridisk vurdering av dette.

POD: Ikke aktuelt for politiet å svare ut.